

Een gouden tijd

Gezellig samenzijn met collega's en Christian zu Castell (r).

Door MARTIN STEENBEEKE

Tuinbaas Hans Hondebrink heeft na ruim veertig jaar afscheid genomen. Hij kijkt terug, met liefde en enige weemoed. "Twickel moet verder."

Hans Hondebrink ontvangt het bezoek in een werkruimte van een schuur achter zijn woning aan het Bornsevoetpad. "Let maar niet op alle spullen", zegt hij. Op een paar vierkante meter liggen, staan en hangen zoveel attributen dat het wat weg heeft van een museum. Hier lopen werk en hobby van de oud-tuinbaas (60) in elkaar over. Een boekenkast is volgestouwd met voornamelijk (buitenlandse) literatuur over tuinen en koken. Aan een wand hangt een uitvergroete zwart-wit foto, waarop landarbeiders voor de oude paardenschuur van Twickel staan. "Het origineel is er jammer genoeg niet meer." In een vitrine staan miniatuurauto's en in de hoek een telescoop waarmee hij vogels bestudeert. Op de grond slingeren exemplaren van het blad 'De Tuinbaas' en een doos met zelf gemaakte tekeningen. "De verhaaltjes die ik vroeger aan mijn kinderen vertelde, zet ik op schrift. Daar horen tekeningen bij."

Gezondheid

Hans Hondebrink heeft er de tijd voor, nu hij afscheid heeft genomen van Twickel. Hij kampt sinds enkele jaren

met ernstige gezondheidsproblemen, resulterend in enkele ziekenhuisopnames. "Een keer hebben ze me voor de dood weggehaald." Tijdens zijn reïntegratieproces kreeg hij een ongeval met een shovel, wat er toe leidde dat hij in december voor 100 procent afgekeurd is. Fysiotherapie maakt hem stap voor stap mobieler maar vooralsnog loopt hij met krukken en doet veel bewegingen pijn. "Als ik door mijn knieën moet om iets in een border te doen, gaat dat niet lukken." Hij was graag als een soort adviseur aan Twickel verbonden gebleven maar dat zat er niet meer in. "Ik snap het ook wel. Twickel moet verder en ik wil de nieuwe tuinbaas niet voor de voeten lopen."

Familie

Aan de andere kant is het ook jammer, geeft hij aan. Want hij had alle tuinkennis in zijn hoofd graag willen 'archiveren' zodat Twickel er zijn voordeel mee kan doen. "Ik had de tuinstijlperiodes willen ordenen. Daar is wel onderzoek naar gedaan maar ik wilde het aanvullen met mijn praktijkervaring en -kennis.

Welke dingen doe je? En waarom? Zelf heb ik in mijn beginperiode heel veel geleerd van hovenier Marinus Koebrugge, de rechterhand van de barones. Die was ongeletterd maar wist zoveel. Dat was echt geweldig." Als de nieuwe tuinbaas er prijs op stelt, wil Hans vanaf de zijlijn best advies geven. Daarvoor is Twickel hem te dierbaar. Het landgoed voelt vanwege de warme contacten met collega's, bewoners en bestuurders als een 'familie'.

Engeland

"Ik heb een gouden tijd gehad op Twickel", vat hij samen. In 1976 trad hij in dienst als hovenier, sinds 1991 was hij tuinbaas. Al had het maar weinig gescheeld of hij was met zijn vrouw en kinderen geëmigreerd naar Engeland. Daar – in het walhalla van tuinliefhebbers – kon hij een kwekerij overnemen. Hij heeft er geen spijt van dat hij Twickel trouw is gebleven. Met name de vrijheid die hij kreeg, wist hij te waarderen. Zo kon hij zijn ideeën loslaten op de kasteeltuin die wat verwaarloosd was.

Foto: Monique van der Hoeven

"De creativiteit was eruit. Als ik op vakantie naar het buitenland ging, nam ik in de achterbak altijd wat bijzondere planten mee. Koffie en theeplanten bijvoorbeeld, dan had je meteen wat uit te leggen aan het publiek. Dat vind ik leuk."

Inspiratie

Als tuinbaas was Hans verantwoordelijk voor de inrichting van de tuinen rond het kasteel. De inspiratie haalde hij uit bezoeken aan andere tuinen en boeken. Hij wijst op een drietal boeken in zijn omvangrijke collectie van Harry Dodson, een Engelse tuinman die beroemd werd door een televisieserie op de BBC. "Dat zijn zulke mooie boeken." En hij geeft aan veel geleerd te hebben van experts die door Twickel werden ingeschakeld, zoals Marguérite van Lynden en zadenkenner/tuinfilosoof Rob Leopold. Ook de samenwerking met landschapsarchitect Michael van Gessel was prettig en leerzaam. Aan de hand van Van Gessel onderging het huispark begin deze eeuw een transformatie. Er kwamen nieuwe bruggen en wandelpaden

en door het kappen van bomen en rododendrons werden oude zichtlijnen hersteld. "Het was een goede zaak dat er een professional werd ingeschakeld, want te veel mensen bemoeiden zich met de inrichting. Er zat geen harmonie in. Ik moest wel even slikken bij het kappen van enkele oude bomen maar hij had gelijk. 'Less is more.'"

Respect voor historie

Zelf was Hans de drijvende kracht achter de restauratie van de moestuin. Die raakte na de dood van de barones in verval, maar werd nog wel gebruikt door de plaatselijke moestuinvereniging. Toen Twickel besloot er weer zelf groente en fruit te kweken, was Hondebrink de gebeten hond. "De volkstuinders kregen vervangende grond maar waren niet blij met 'die gekke Hondebrink'. Je wilt niet weten was ik over me heen heb gekregen", zegt hij met een lach. Met respect voor de historie is de moestuin, inclusief muren en kassen, gerestaureerd. Glazen cloches (waar sla onder groeit) liet Hondebrink bijvoorbeeld speciaal maken in Duitsland.

"Ik vind historie heel belangrijk. Als je ziet hoe makkelijk ze tegenwoordig dingen weggooien. Zo heb ik bijvoorbeeld een oude schoffelmachine van de sloop gered. Maar nu ben ik natuurlijk ook een verzamelaar", wijst hij op de vele attributen in zijn werkplaats.

Het oog valt op verschillende foto's aan een muur. Van onder andere de barones, oud-kasteelheer Christian zu Castell en (toen nog) prinses Maxima. Die laatste ansichtkaart vraagt om uitleg. "Ik heb haar samen met Christian op een zondag rondgeleid in de tuinen", zegt Hans zonder blikken of blozen. "Maxima verbleef met een aantal vriendinnen in Hoeve de Haar en ze kwamen op de fiets. Er was wel beveiliging maar die bleef op afstand. Niemand wist er verder van af. Toen rentmeester Schimmelpenninck het de volgende dag hoorde, was hij heel boos. Hij had er graag bij willen zijn."

En zo zijn er ontelbare mooie herinneringen. Hij zou er een boek over kunnen schrijven.